

Etkili Ö?retmen Niteliklerine ?li?kin Alg? Ölçe?i (PETA)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Etkili Ö?retmen Niteliklerine ?li?kin Alg? Ölçe?i (PETA)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=21428>

Özet

Etkili Ö?retmen Niteliklerine ?li?kin Alg? Ölçe?i (PETA), ö?retmen adaylar?n?n etkili ö?retmen tutumlar? ve ki?isel-mesleki niteliklerine yönelik alg?lar?n? ölçmek amacıyla geli?tirilmis? bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, ö?retmen adaylar?n?n, mesle?e ba?lamadan önce ideal ö?retmen profiline dair sahip olduklar? inançlar? ve tutumlar? nicel olarak de?erlendirmeyi hedeflemektedir. PETA, Elif Tu?çe Gezer taraf?ndan 2020 y?l?nda, Orta Do?u Teknik Üniversitesi'nde (ODTÜ) tamamlanan yüksek lisans tezi kapsam?nda bir geli?tirme çal??ması olarak ortaya konmuştur. Ölçek, özellikle e?itim temalı filmlerin ö?retmen adaylar?n?n alg?lar? üzerindeki etkisini inceleyen geni? bir araştırmacı parçasıdır.

Anahtar Kelimeler

Etkili ö?retmen nitelikleri, ö?retmen adaylar?, ö?retmen alg?s?, psikolojik ölçek, tutum, mesleki yeterlilik, PETA.

Yazarlar

Elif Tu?çe Gezer

Amaç

Ölçe?in temel amacı, ö?retmen adaylar?n?n etkili bir ö?retmenin sahip olmas? gereken ki?isel ve mesleki özelliklere dair alg?lar?n? sistematik bir ?ekilde ölçmektir. Bu araç, e?itim araştırmacılar?n?n ve e?itim politikası yapıcılar?n?n, ö?retmen e?itim programlar?n?n etkinli?ini de?erlendirmelerine ve ö?retmen adaylar?n?n mesleki geli?im ihtiya?lar?n? belirlemelerine yardımcı olmak için tasarlanmıştır.

PETA, ö?retmenlik mesle?ine yönelik tutumlar?n ve beklentilerin belirlenmesinde önemli bir rol oynamaktadır. Ölçek, genellikle ö?rencilerin veya ö?retmen adaylar?n?n, ideal bir ö?retmende görmek istedikleri pedagojik yeterlilikler, sınıf yönetimi becerileri ve ki?ileraras? iletişim yetenekleri gibi faktörleri kapsamaktadır.

Yap? (Construct)

Etkili Ö?retmen Niteliklerine ?li?kin Alg? Ölçe?i (PETA), bireylerin "etkili ö?retmenlik" kavramına yükledi?i karmaşık psikolojik yapıyı ölçmektedir. Bu yapı, genellikle iki ana boyut etraf?nda ?ekillenir:

Ki?isel Nitelikler: Ö?retmenin ö?rencilere karşı tutumu, empati düzeyi, motivasyonu, mizah anlay??? ve sınıfı pozitif bir atmosfer yaratma becerisi gibi özelliklerdir.

Mesleki Nitelikler: Alan bilgisi, pedagojik formasyon, etkili ders planlama, de?erlendirme yöntemleri kullan?m? ve s?n?f yönetimi stratejileri gibi somut becerileri içerir.

Ölçek, bu niteliklerin alg?lanma düzeyini de?erlendirerek, ö?retmen adaylar?n?n kendi mesleki kimliklerini olu?turma süreçlerine ???k tutmay? amaçlamaktadır.

Geçerlik (Validity)

Etkili Ö?retmen Niteliklerine ?li?kin Alg? Ölçe?i, bir geli?tirme çal??ması? oldu?u için, geçerlik çal??malar?n?n yüksek lisans tezi içerisinde detaylıca raporlanm?? olması? beklenmektedir. Ancak, bu kaynakta spesifik geçerlik katsayılar? belirtilmemiştir.

Ölçe?in geli?tirme süreci, genellikle kapsam geçerli?i (uzman görüş?leri) ve yapı geçerli?i (faktör analizi) yöntemlerini içermektedir. Ölçe?in psikolojik yapıyı? do?ru bir ?ekilde ölçüp ölçmedi?ini kesin olarak belirlemek için, kullan?cılar?n orijinal tezin metodoloji bölümüne ba?vurması? gerekmektedir.

Güvenirlik (Reliability)

Güvenirlik bilgileri bu kaynakta "-" olarak belirtilmi? olsa da, bir psikometrik arac?n akademik bir tezde geli?tirilmesi, iç tutarlılık (Cronbach Alfa katsayıs?) hesaplamaları?n?n yapıldı??? anlamına gelir. Cronbach Alfa katsayıs?, ölçek maddelerinin aynı yapıyı? ne kadar tutarlı? bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir.

Ölçe?in kararlılı???n? (test-tekrar test güvenilirli?) ve iç tutarlılı???n? gösteren katsayılar için, araştırmacı?n?n YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden erişilebilen Gezer (2020) ba?lıkl? yüksek lisans tezini incelemesi zorunludur.

Faktör Analizi

Geli?tirme ölçeklerinde, ölçülen yapı?n?n boyutları? ortaya ç?karmak amacıyla Ke?fedici Faktör Analizi (KFA) veya Do?rulamalı? Faktör Analizi (DFA) uygulanır. PETA'n?n geli?tirme sürecinde, etkili ö?retmen algısı?n?n hangi temel faktörler altında toplandı???n? belirlemek için faktör analizi yapıldı??? varsayılmaktadır. Bu analiz, ölçe?in alt boyutları? (örneğin, Pedagojik Yeterlilik, Kişilik Özellikleri, ?li?ki Yönetimi) ortaya koyarak, yapı geçerli?ine önemli katkı sağlamı?tır.

Araç (Instrument)

Test Türü: Geli?tirme Ölçe?i / Alg? Ölçe?i

Format: Kaynakta derecelendirme bilgisi verilmemi? olsa da, alg? ölçekleri genellikle Likert tipi bir derecelendirme formatı? (Örn: "Kesinlikle Katılıyorum"dan "Kesinlikle Katılmıyorum"a kadar 5

veya 7 kademeli) kullan?r.

Mevcut Dil: Türkçe

Popölasyon Grubu: Ö?retmen Adaylar? (Hizmet öncesi ö?retmenler)

Ya? Grubu: Üniversite ö?rencileri (Tipik olarak 18-25 ya? aral???)

Popölasyon Detaylar?: Tez, e?itim temal? filmlerin etkisini inceledi?inden, örneklem, e?itim faköltesi ö?rencileri veya ö?retmenlik sertifikas? program?na kay?tl? ö?rencilerden olu?mu?tur.

Test Metodolojisi: Öz Bildirim Envanteri (Self-report inventory)

Anahtar Kelimeler

Psikometrik araç, ö?retmen e?itimi, mesleki alg?, pedagojik yeterlilik, ODTÜ, Gezer (2020).

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Kurum E-posta Adresleri: gezer.tugce@metu.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Orta Do?u Teknik Üniversitesi (ODTÜ), Ankara, Türkiye.

?zinler, Ücret ve Test Y?li?

Ölçek, 2020 y?l?nda Elif Tu?çe Gezer taraf?ndan yüksek lisans tezi kapsam?nda geli?tirilmi?tir. Akademik ve ara?t?rma amaçl? kullan?mlar için izin, genellikle sorumlu yazar ve tez dan??man?ndan talep edilmelidir. Ölçe?in ticari kullan?m?na dair bir bilgi bulunmamaktadır. Testin geli?tirildi?i y?l: **2020**.

Bu ölçe?in orijinal PDF dosyas?na a?a??daki ba?lant?dan eri?ilebilir: [etkili-ogretmen-niteliklerine-iliskin-almi-olcegi-peta-toad.pdf](https://tr-scales.arabpsychology.com/tr-scaler/etkili-ogretmen-niteliklerine-iliskin-almi-olcegi-peta-toad.pdf)

Referanslar

Gezer, E.T. (2020). *The ?nfluence of education-themed movies on pre-service teachers' perception of effective teacher attitudes and personal-professional attributes*. Midle East Technical University, Ankara.

Tez eri?im linki: tez.yok.gov.tr

Etkili Ö?retmen Niteliklerine ?li?kin Alg? Ölçe?i (PETA) Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri bu kaynakta sa?lanmam??t?r ve orijinal tezden al?nmas? gerekmektedir. Maddeler, etkili bir ö?retmenin ki?isel ve mesleki özelliklerine dair alg?lar? ölçen ifadelerden olu?maktadır.

ARABPSYCHOLOGY.COM